

LOREDANA DOROBĂȚ

LORELAI SLAVU

Spre viață... prin lectură

– dezvoltarea competențelor de lectură și redactare –

Auxiliar didactic pentru opționalul de lectură și studiu individual

Clasele V-VI

Cuvânt-înainte	5
----------------------	---

UNITATEA I – CARTEA

▪ Fișă de lectură numărul 1	
Text literar <i>Povestea fără sfârșit</i> , de Michael Ende.....	11
▪ Fișă de lectură numărul 2	
Text literar <i>Inimă de cerneală</i> , de Cornelia Funke	17
▪ Fișă de lectură numărul 3	
Text nonliterar <i>Lectura pe înțelesul tuturor</i> , de Nicolae Manolescu.....	23
▪ Fișă de lectură numărul 4	
Text multimodal: <i>Afișul</i>	28
▪ Fișă de lectură numărul 5	
Text literar/ Text nonliterar <i>Biblioteca</i> , de Marin Sorescu/ <i>Afișul</i>	31

UNITATEA II – FAMILIA

▪ Fișă de lectură numărul 1	
Text literar <i>Olguța și un bunic de milioane</i> , de Alex Moldovan	37
▪ Fișă de lectură numărul 2	
Text literar <i>Singur pe lume</i> , de Hector Malot.....	42
▪ Fișă de lectură numărul 3	
Text literar: <i>Din 7 în 7</i> , de Holly Goldberg Sloan.....	48
▪ Fișă de lectură numărul 4	
Text nonliterar: <i>Articolul de revistă</i>	53
▪ Fișă de lectură numărul 5	
Text literar/ Text nonliterar: <i>La Medeleni</i> , de Ionel Teodoreanu/ <i>Afișul</i>	57

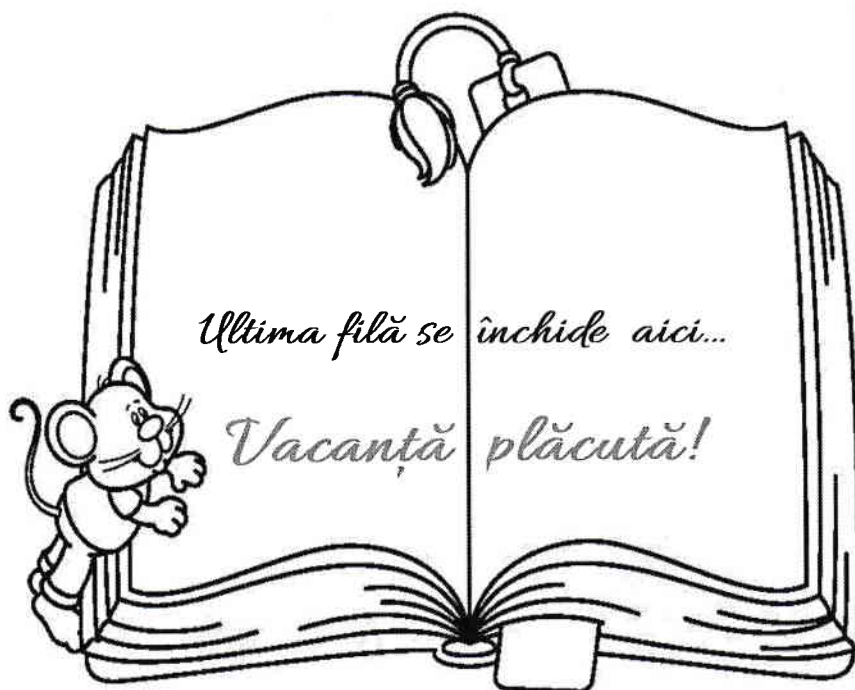
UNITATEA III – PRIETENIA

▪ Fișă de lectură numărul 1	
Text literar: <i>Micul Prinț</i> , de Antoine de Saint-Exupery.....	66
▪ Fișă de lectură numărul 2	
Text literar: <i>Lămâi, cărți și prieteni</i> , de Jo Cotterill	72
▪ Fișă de lectură numărul 3	
Text literar: <i>Heidi, fetița munților</i> , de Johanna Spiry	76
▪ Fișă de lectură numărul 4	
Text multimodal: <i>Afișul</i>	82
▪ Fișă de lectură numărul 5	
Text literar/ Text nonliterar: <i>Elogiul candorii</i> , Nina Cassian / <i>Jurnalul Annei Frank</i>	84

▪ Fișă de lectură numărul 1	
Text literar: <i>8 Povestiri de pe Calea Moșilor</i> , de Adina Popescu.....	90
▪ Fișă de lectură numărul 2	
Text literar: <i>Anne de la Green Gables</i> , de Lucy Maud Montgomery	96
▪ Fișă de lectură numărul 3	
Text literar: <i>Bătut câmpii</i> , de Laura Grunberg.....	103
▪ Fișă de lectură numărul 4	
Text multimodal: <i>Afișul</i>	110
▪ Fișă de lectură numărul 5	
Text literar/ Text nonliterar: <i>Copilăria</i> , de Lidia Batali/ <i>Afișul</i>	113

UNITATEA V – CĂLĂTORIA. AVENTURA

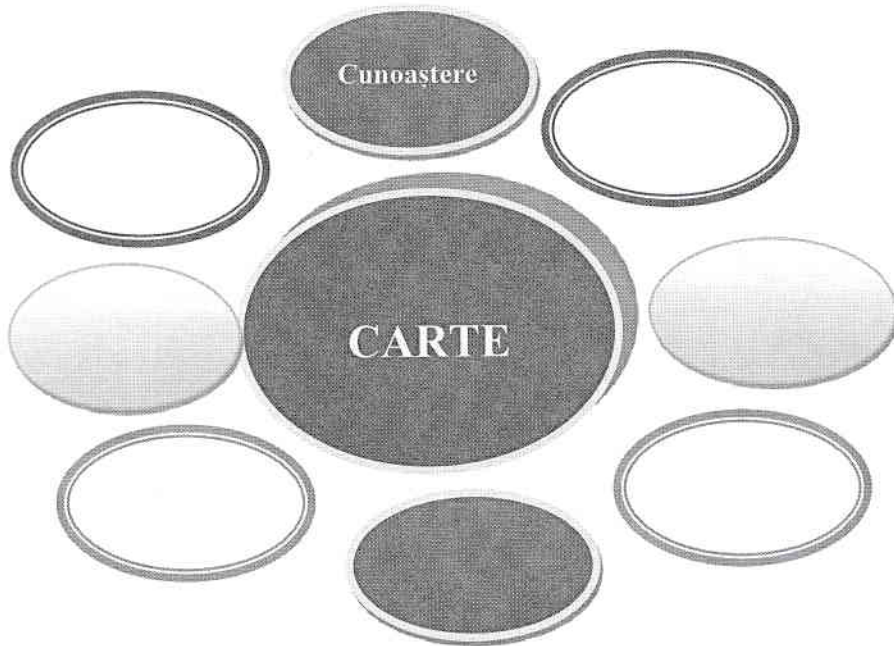
▪ Fișă de lectură numărul 1	
Text literar: <i>Vânătorii de comori</i> , de James Petterson și Chris Grabenstein	120
▪ Fișă de lectură numărul 2	
Text literar: <i>O călătorie spre centrul Pământului</i> , de Jules Verne.....	125
▪ Fișă de lectură numărul 3	
Text nonliterar: <i>Tabăra de aventură pentru elevi</i>	131
▪ Fișă de lectură numărul 4	
Text multimodal: <i>Banda desenată</i>	136
▪ Fișă de lectură numărul 5	
Text literar/ Text nonliterar: <i>Apolodor</i> , de Gellu Naum/ <i>Afișul</i>	139
Invitație la lectură	146

EXERCİȚIU DE PRELECTURĂ

1. METODA FLORII DE NUFĂR

Scrie în centrul florii de nufăr cuvântul *carte* și apoi notează în petalele nufărului câte un cuvânt care să o definească. Poți mări floarea de nufăr cu un alt rând de petale în interiorul cărora să scrii definiții cât mai originale și creative ale cărții.

2. Completează spațiile punctate:

Citesc o carte, pentru că

Aș citi o carte, pentru că

La o carte mă atrage

Îmi place să citesc în

Când citesc o carte, mă gândesc/ îmi imaginez

.....

Povestea fără sfârșit

de Michael Ende

Bastian își dădu seama că tot timpul se uitase fix la cartea pe care o avusese în mână domnul Koreander și care acum se găsea pe fotoliul de piele. Îi era **cu neputință** să-și ia ochii de la ea. Avea impresia că din ea pornea un soi de forță magnetică ce-l atrăgea **irezistibil**.

Se apropie de fotoliu, întinse încet mâna, atinse cartea – și în aceeași clipă ceva înăuntrul său făcu „țac!” – ca și cum s-ar fi închis o capcană. Bastian avea sentimentul **nedeslușit** că, o dată cu atingerea cărții, începuse ceva irevocabil ce-și va urma cursul de-acum înainte. Ridică volumul și-l privi pe toate părțile. Era legat în mătase arămie și lucea când era înclinat într-o parte sau alta. Răsfoindu-l în grabă, văzu că textul era tipărit cu două feluri de litere. Nu părea să conțină poze, avea în schimb inițiale mari și minunate ilustrate. Uitându-se încă o dată mai bine la **scoarțe**, descoperi pe ele doi șerpi, unul deschis și unul închis la culoare, mușcându-și unul altuia coada și alcătuind astfel un oval. Iar în oval era scris, cu litere ciudate, întortocheate, titlul:

POVESTEA FĂRĂ SFÂRȘIT

E un lucru tare misterios cu pasiunile omenești, iar în cazul copiilor totul se petrece la fel ca și în cazul celor maturi. Cei copleșiți de o pasiune n-o pot explica, iar cei ce nu au trăit niciodată ceva asemănător nu pot înțelege. Există oameni care își pun în joc viața pentru a cuceri un pisc. Nimeni, nici chiar ei înșiși nu pot explica limpede de ce. Alții se ruinează pentru a câștiga inima unei persoane care nici nu vrea să știe de ei. Iar alții se distrug, fiindcă nu pot rezista plăcerilor mâncării – sau ale băuturii. Unii își cheltuiesc întreaga avere pentru a câștiga la jocurile de noroc, sau jertfesc totul de dragul unei idei fixe ce nu se poate realiza niciodată. Alții cred că nu pot fi fericiți decât în altă parte de locul unde se află, și călătoresc toată viața prin lume. Iar câțiva nu-și găsesc liniștea până ce n-au devenit puternici.

Într-un cuvânt există tot atâtea pasiuni cât și oameni.

În cazul lui Bastian Balthasar Bux pasiunea erau cărțile.

Cine n-a petrecut o după-amiază întreagă cu urechile încinse și cu părul zbârlit aplecat deasupra unei cărți, citind și iar citind, și uitând de lumea din jurul său, și nebăgând de seamă că-i e foame sau frig.

Cine n-a citit niciodată pe ascuns sub plapumă, la lumina unei lanterne de buzunar, fiindcă tata sau mama sau vreo altă persoană grijulie a stins lumina pe motivul bine intenționat că acum trebuie să dormi, căci mâine te scoli devreme –

Cine n-a vărsat niciodată lacrimi amare, fie pe față, fie în ascuns, fiindcă o poveste minunată se sfârșea și urma despărțirea de personajele alături de care luaseși parte la atâtea aventuri, ființe iubite și admirate ce îți stârniseră îngrijorări și speranțe, și fără a căror prezență viața părea dintr-o dată goală și lipsită de sens –

Cine nu cunoaște nimic din toate acestea din proprie experiență nu va putea înțelege ceea ce făcu Bastian acum.

Se uita țintă la titlul cărții, simțind cum îl lua ba cu frig, ba cu cald. Da, asta era, la asta visase de atâtea ori și asta își dorise de când fusese cuprins de pasiunea sa: O poveste care să nu se sfârșească niciodată! Cartea tuturor cărților!

Trebuia să aibă cartea, fie ce-o fi, cu orice preț!

Cu orice preț? Era ușor de spus! Chiar dacă ar fi putut să ofere mai mult decât cele trei mărci și cincisprezece pfenigi din banii de buzunar ce-i avea la el – urâciosul domn Koreander îi dăduse de înțeles cât se poate de limpede că nu-i va vinde nici o singură carte. Iar de un dar nici nu putea fi vorba. Chestiunea era lipsită de orice speranță.

Și totuși Bastian știa că nu poate pleca fără acea carte. Îi era limpede că nici nu venise încoace decât anume pentru ea, îl chemase în mod misterios pentru că voia să ajungă la el, pentru că de fapt fusese dintotdeauna a lui!

*Bastian trase cu urechea la murmurul ce se mai auzea și acum din cabinet. Dintr-o dată, fără să-și dea prea bine seama, ascunse cartea sub paltonul său, strângând-o cu amândouă brațele la piept. Apoi o porni, mergând de-a-ndăratelea, spre ușa prăvăliei, nelăsând nici o clipă cealaltă ușă din ochi, cea spre cabinet. Cu băgare de seamă apăsă pe clanță, nu trebuia să se audă clinchet de clopoței, de aceea deschise ușa de sticlă doar atât cât să se strecoare prin ea. Încetișor și **cu precauție** închise apoi ușa pe dinafară. Abia după aceea începu să alerge.*

Caietele, manualele școlare și penarul din ghiozdan săltau și clămpăneau în tactul pașilor săi. Simțea junghiuri sub coaste, dar alerga mai departe.

Ploaia îi curgea peste obraz și pe spate în jos pe sub guler. Umezeala și frigul pătrundeau prin haine. Bastian nu simțea însă nimic. Îi era foarte cald, dar nu numai din cauza alergatului. Conștiința lui care mai înainte, în prăvălioară, nici nu crâcnise, se deșteptase dintr-o dată. Toate motivele, atât de convingătoare mai înainte, i se păreau acum cu totul neplauzibile și se topeau ca oamenii de zăpadă la răsufierea unui balaur ce scuipă foc.

Furase! Era un hoț! Ceea ce făcuse el era chiar mai grav decât un furt obișnuit. Cartea era cu siguranță unică și de neînlocuit. Precis că fusese cea mai scumpă comoară a domnului Koreander. Era cu totul altceva să furi unui violonist vioara sa fără pereche sau unui rege coroana sa, decât să iei bani dintr-o casă. Și pe când alerga, strângea la piept pe sub palton cartea. Nu voia s-o piardă, oricât de mult l-ar fi costat. Era tot ce mai avea pe lume. Căci acasă, firește, nu se mai putea

întoarce acum. [...] Dar adevărul nu i-l putea spune cu nici un chip. Nu, singurul lucru pe care îl putea face era să plece, oriunde, departe. Tata nu trebuia să afle niciodată că fiul lui devenise un hoț. Și poate că nici nu va băga de seamă că Bastian nu mai era acolo. Gândul acesta îl consolă parcă.

Bastian se opri din alergat. Acum mergea încet, iar la capătul străzii vedea clădirea școlii. Fără să-și dea seama, alergase pe drumul obișnuit ce ducea spre școală. Strada i se părea de-a dreptul pustie, deși ici și colo treceau oameni. Dar în ochii celui care sosește mult prea târziu, lumea din jurul școlii pare întotdeauna un deșert. Iar Bastian simțea cum la fiecare pas crește teama în el. În orișice caz se temea de școală, locul înfrângerilor sale zilnice, se temea de profesori, care îl muștrău cu blândețe sau își vărsau supărarea pe el, se temea de ceilalți copii care râdeau de el și nu lăsau să treacă nici un prilej fără să-i dovedească ce băiat nepriceput și lipsit de apărare era. Dintotdeauna școala îi apăruse ca o pedeapsă cu închisoarea, nesfârșit de lungă, ce va ține până va fi om mare și pe care trebuia s-o rabde supus și în tăcere. Acum însă, trecând prin coridoarele răsunătoare unde mirosea a ceară și a paltoane ude, simțind cum liniștea ce pândea în clădire îi astupă brusc urechile ca niște dopuri de vată și ajungând în sfârșit în fața ușii clasei sale, vopsită în aceeași culoare a spanacului bătrân ca și pereții din jur, înțelese limpede că nici aici nu mai avea ce căuta de acum înainte. Tot trebuia să plece. Așa că putea pleca chiar acum. Dar încotro? [...] Și dintr-o dată îi veni în minte locul potrivit, singurul loc unde nu va fi căutat – cel puțin pentru moment – și unde nu va fi găsit.

POSTLECTURĂ

I.1. Consultă un dicționar al limbii române și dă sensul următoarelor cuvinte și expresii din text: *cu neputință, irezistibil, nedeslușit, scoarțe, cu precauție.*

2. Transcrie, din text, trei termeni din câmpul lexical al lecturii.

3. Formulează două idei principale pe baza textului.

4. Precizează câte pasiuni există, având în vedere textul dat.

5. Rescrie două enunțuri în care se menționează pasiunea pentru citit.

6. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația fragmentului: *Bastian avea sentimentul nedeslușit că, o dată cu atingerea cărții, începuse ceva irevocabil ce-și va urma cursul de-acum înainte.*

II. Completează spațiile cu răspunsul corect, pe care-l vei găsi în text.

a. Cartea pe care o avusese în mână domnul Koreander se găsea _____

b. Textul era tipărit cu _____

c. Bastian visase la o _____

d. _____ săltau și clămpăneau în tactul pașilor săi.

e. Tatăl nu trebuia să afle niciodată că _____

III. Notează cu adevărat (A) sau fals (F) următoarele afirmații referitoare la textul-suport. Acolo unde răspunsul este fals, dă tu răspunsul corect:

a. Textul citat este unul nonliterar.

b. Personajul principal este un băiat pe nume Bastian.

c. Cartea *Povestea fără sfârșit* conținea poze, inițiale mari și minunat ilustrate.

d. Bastian nu se temea nici de școală, nici de profesori.

IV. De ce crezi că Bastian nu poate pleca fără cartea *Poveste fără sfârșit*? Justifică-ți răspunsul în 50-60 de cuvinte, valorificând textul dat.

V. În text se spune că există tot atâtea pasiuni cât și oameni. Tu ai o pasiune? Dacă da, scrie un text de maximum 50 de cuvinte în care să o prezinți.

Valorifică experiența ta de lectură!

Ai citit o altă carte în care se face referire la o pasiune sau la aceeași pasiune ca în text? Dacă da, atunci scrie un text de 50-60 de cuvinte, în care să arăți o deosebire între text și cartea citită de tine.
